

Н.М. Смольнякова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)
О.В. Михайлова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ЩОДО ПІДПРИЄМСТВ ВІТЧИЗНЯНОГО РИТЕЙЛУ

В умовах модернізації України за рахунок приведення її стандартів у відповідність до стандартів Європейського Союзу особливе значення набуває вирішення проблем трансформації вітчизняного ритейлу, що виконує важливу роль у розвитку національної економіки й соціальної політики. Тому необхідно зрозуміти як впливатиме виклики євроінтеграції, що стоять перед підприємствами вітчизняного ритейлу та як вони можуть скористатися позитивним досвідом європейського ритейлу на сучасному етапі трансформаційних змін національної економіки. Саме тому вивчення, узагальнення та розробка рекомендацій і пропозицій щодо специфіки їх діяльності за умов євроінтеграційних змін набуває особливу актуальність.

Дотримання певних правил і стандартів у сфері бізнесу є однією з основ політики Європейського Союзу. Європейські стандарти бізнесу можна розділити на три групи: перша група включає стандарти захисту прав споживачів та безпеки продуктів; друга стосується стандартів щодо захисту навколишнього середовища; третя – це вимоги щодо захисту здоров'я та безпеки співробітників на роботі.

Роздрібна торгівля є оператором споживчого ринку, який організовує і регулює функції доведення товарів від виробника до споживача, формує і задовольняє купівельний попит, надає покупцям можливість вибору потрібних товарів, створює їм комфортні умови для покупки товарів та організовує якісне обслуговування.

Таким чином, діяльність підприємств роздрібної торгівлі сприяє вирішенню проблем, пов'язаних із забезпеченням безпеки харчових продуктів, із захистом навколишнього середовища та з вимогами щодо захисту здоров'я та безпеки співробітників на роботі. В умовах євроінтеграційних процесів ритейл набуває роль провідника по приведенню стандартів у відповідність до стандартів Європейського Союзу.

Спираючись на виділені напрями щодо приведення українських стандартів у відповідність до стандартів Європейського Союзу, були узагальнені їх характеристики з точки зору реалізації можливих заходів для підприємств вітчизняного ритейлу (табл.).

**Основні заходи підприємств вітчизняного ритейлу
щодо забезпечення відповідності стандартам ЄС**

Характеристика заходу	Результат
У напрямку «Забезпечення продовольчої безпеки»	
Впровадження системи менеджменту безпеки харчової продукції, заснованої на принципах НАССР: – дотримання законних вимог до контролю якості харчових продуктів; – можливість вживати додаткових заходів підвищення контролю в ланцюгу поставок продовольства	Забезпечення безпеки пропонуваним покупцям продовольчих товарів і виконання вимог законодавства
У напрямку «Захист навколишнього середовища»	
Впровадження системи екологічного менеджменту: – дотримання зобов'язань щодо захисту навколишнього середовища зі свого боку; – поширення контролю на всі стадії життєвого циклу товару, в ході яких здійснюється вплив на навколишнє середовище	Попередження і прийняття своєчасних заходів для зниження екологічних ризиків, забезпечення виконання вимог законодавства
У напрямку «Охорона здоров'я і безпека на робочому місці»	
Впровадження системи менеджменту, охорони здоров'я та безпеки праці, що відповідає вимогам OHSAS: – дотримання зобов'язань з охорони здоров'я і безпеки праці зі свого боку; – співпраця з компаніями з перевіреним рівнем безпеки умов праці	Усунення або мінімізація ризиків в області охорони здоров'я і безпеки праці для персоналу та інших зацікавлених сторін, пов'язаними з діяльністю підприємства, а також забезпечення виконання вимог законодавства

Таким чином, реалізація даних заходів має стати в пріоритеті особливостей діяльності українського ритейлу в умовах євроінтеграції країни та дозволить їм розробити ефективну стратегію розвитку.